

Editura STEAMPRESS

Publicată într-o primă ediție în 2013 de Editura Steam Press Ltd.

© Text: VO Blum, 2013

© 2018 Tracus Arte, pentru prezenta versiune în limba română

© Imagine copertă: „Earth at night from space”, NASA, fotografie realizată de astronautul Barry Wilmore, aflat la bordul Stației Spațiale Internaționale.

Editura Tracus Arte este recunoscătoare pentru sprijinul acordat de Creative New Zealand în ceea ce privește traducerea acestei cărți.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BLUM, VO

Downmind / VO Blum; trad. din lb. engleză: Vasile Mihalache. -

București: Tracus Arte, 2018

ISBN 978-606-664-984-1

I. Mihalache, Vasile (trad.)

821.111

www.tracusarte.ro

Editura Tracus Arte

București, str. Sava Henția nr. 2, sector 1

VO Blum

DownMind

Un roman psiho-experimental

Tracus Arte

2018

Prima Parte

Conștiința

Era de așteptat ca această sferă degradată, casa noastră extenuată, să se deterioreze, dar nu atât de acut, de frenetic, așa cum s-a întâmplat încă de anul trecut. Au existat profeții apocaliptice încă din zorii cărbunelui și al aburului; dar ca sistemele planetei să se prăbușească atât de interactiv – subit, în mod amețitor – acest lucru nu fusese prevăzut și a marcat anul 2025 ca un moment macabru, un portal al anti-istoriei.

Începutul anilor '20 au lăsat în urmă cadavre din cauza secetei din Suedia, a inundațiilor din Irak, dar apoi a venit valul de căldură de peste 50 de grade din Beijing, cu cadavre pe trotuare și cu sunetul sirenelor în depărtare. A fost urmat de o dispariție abruptă a peștilor, moartea oricărei forme de viață marină. Era ca și cum râurile și oceanele s-au ridicat furioase, pentru că numai rămășițe au putut fi prinse, iar lumea se baza pe piscicultură.

Cu toate acestea, mai amenințător era mediul atmosferic. Peste tot volumul de oxigen a scăzut selectiv, iar Cairo și Berlin erau definiția sufocării. Era ca și cum locuitorii lor ar fi cutureierat Anzii, cu inevitabilele sale maladii de dureri de cap și stări de leșin.

Toate acestea ar fi putut fi oprite de ingeniozitate, ghețurile fuseseră înfruntate curajos de agitația cimpanzeilor. Sanitația neutralizase o pleiadă de boli. Penicilina, vaccinurile – imaginația,

Respețimpinsă de la spate de abilități, reușiseră să îmblânzească amenințările la supraviețuire.

Ce va fi amintit însă din anii '20 vor fi apatia, riposta palidă în fața pericolului; academicienii și tehnicienii au pierdut nopți din cauza lor – să fii captiv pe Nava Pământ cu un personal care nu reacționa. Au fost elemente curente care să ne atragă atenția, de capital împotriva muncii, Creștinismul împotriva Islamului, heterosexualii împotriva homosexualilor, dar nici o acțiune care să salveze o specie aflată pe cale de dispariție.

Într-o astfel de morgă, un prinț pășește precaut.

Foster Castle și-a păstrat un aspect inocent în timp ce își practica meseria de chimist botanic. Nu era vorba doar de părul său tuns, care sugera onestitate, nici de ochii lui albaștri ca azurul, care păreau să capteze lumina, ci mai degrabă era natura sa blândă, care parcă înfrângea corupția, deoarece viciile cer violenție, iar violența nu poate să prospere atunci când fapte sunt cântărite la rece.

Înainte a unei morți timpurii, tatăl său a administrat o cale ferată pe Coasta de Vest a Noii Zeelande, plasând casa familiei lângă o colonie de foci, în apropierea unui sat de pescari. Mama sa, până să se căsătorească în Noua Zeelandă, fusese o turistă suedeză care aduna cireșe.

Fiind un copil singur la părinți, cu un părinte nordic, Foster și-a făcut puțini prieteni, preferând să interacționeze, poate obsesiv, cu acei celebri „oameni ai valurilor” din port. Surful era pentru acest băiat ca o religie, una care oferea un ritual, o etică, o cosmologie pe care colegii săi de clasă o vor descoperi mai târziu în altă parte. Pentru Foster, un val de doi metri era detașare, una care îl azvârlea pe marginea unui univers crescând și a cărui îndrăzneală îi atingea degetele picioarelor.

Cu toate acestea, tocmai pentru că surful ținea loc de teologie, Foster a renunțat brusc la aceasta în facultate. Pentru el viața nu devenise nici spirituală, nici recreațională; a devenit epistemologică, o riguroasă călătorie pentru aflarea adevărului. Nu era

melodramatic vizavi de acest crez. Colegii de apartament nu erau certați pentru că erau superstițioși și nici nu existau postări online peiorative la adresa religiei, ca fiind ceva tribal. Există numai o diligență concentrată și o stăpânire tacită a științei.

Profesoara lui australiană ofta în timp ce îi scria evaluarea, recunoscându-i competențele, îndoindu-se de viziunea lui; și totuși acestea au dus – așa cum face tenacitatea – la obținerea titlului de doctor la Torrens și un post la Owaka... aproape de casă, în Otago.

*

Povestea începe însă în America, într-o suburbie elegantă din Boston, la începutul primăverii, la periferia Monroe, cu sofran de-a lungul autostrăzii și cu pete răzlețe de zăpadă la umbră. La trei kilometri în susul râului se aflau clădirile coloniale, care găzduiau Spitalul Adams, un centru psihiatric local pe care și-l puteau permite doar cei bogați.

Acest loc nu era un sanatoriu în care bolnavii cronici erau trimiși către temnițele statului; clienții săi nu aveau să se confrunte cu abandonul semenilor. Prin urmare, se vorbea puțin despre „stabilizarea” bolii. Spitalul Adams nu își abandona pacienții, era deschis la tratarea psihozelor pe termen lung.

În ciuda deținerii de „marfă” riscantă, nava a evitat naufragiul – nicio ucidere în masă pornită de la un pacient agitat, căruia i s-a dat pe sub mână un pistol de către unul dintre gardieni, nicio dezvăluire în *Globe* despre vreun abuz. A existat însă un incident.

În 1968, un tânăr sfrijit din Brooklin a fost internat în mijlocul verii. De multe ori existau tensiuni cu pacienții din New York, care păreau mai sperați, mai violenți decât ceilalți. Un newyorkez era mai predispus să facă o supradoză sau să își taie venele decât un nordic din New Hampshire, care bolborosea ceva despre demoni.

La internare, Morton Than a avertizat-o pe asistentă că Pământul va fi înghițit de Soare. A fost suspectat consumul de LSD, dar pacientul a negat asta. Bibliotecarul a cercetat cele spuse de acesta și a confirmat, câteva zile mai târziu; NASA a raportat într-adevăr o deviație a orbitei, dar era anticipată o redresare a acesteia.

Cu atât mai îngrijorător era faptul că, odată internat, Than nu a răspuns la Haldol așa cum o făceau de obicei neofiții. În acele prime zile nu a fost niciodată relaxat. De somn nici nu se putea pune problema – cine ar menține orbita planetei dacă Îngerul Centrifugal sforăia? Umbla cu orele în cerc rugându-se să vadă răsăritul soarelui, când comenzile altora îi distrăgeau atenția.

Doi experți îi fuseseră alocați drept psihiatri. Dr. Lindsay Link și Chip Johnson, un tânăr intern de la Universitatea din Boston. În ziua a patra, Than a fost chemat la terapie, nespălat, nebărbierit, a intrat greoi în camera 3B pentru a-și exprima dracconicele tulburări.

Douăzeci de minute mai târziu se auzeau strigăte înăbușite de după ușile închise. Asistenta-șefă sună prin interfon.

- Linn, ai nevoie de ajutor? Echipa lui fusese precaută în ceea ce-l privește pe Than încă de la început.

- Nu, Mary, doar dăm frâu liber sentimentelor, surăse doctorul. Bazele terapiei.

- Ei, bine atunci, dar sunați dacă lucrurile devin urâte, doctore.

- Promitem, Mama-Asistentă.

- Bine, istețule.

Trei ore mai târziu, Linn și Johnson au fost găsiți morți, otrăviți cu cianură. Mary a fost atât de suspicioasă față de Than, încât l-a bănuțit imediat de crimă, însă faptele nu se potriveau întocmai.

Mai târziu, inspectorul a fost ferm.

- Pentru început, și-au luat medicamentele în jurul prânzului. În propria voastră fișă scrie că lui Than i s-a dat.... ce-i ăsta?

- Fenobarbital.

- Feno'? Voi încă le mai dați chestia asta?

- E un pacient neobișnuit, domnule inspector.

A luat o gură mare de cafea.

- Mda, deci, Than își primește doza la 11 și adoarme la... cât, arată pe fișă, 11:30, nu-i așa?

Asistenta dă din cap afirmativ și își șterge o lacrimă. Inspectorul a pus cap la cap datele.

- În salonul lui, dormind buștean, 11:30, la amiază, 12:30...

- Da.

- Și nu e absolut nicio urmă de luptă între doctor și intern sau cu altcineva, își pune pixul jos. Tabletele au fost ingerate voluntar, pe la prânz.

Asistenta privi pe fereastră în timp ce un front noros se apropia; nimic nu era mai liniștit decât o ploaie de vară în Monroe și dădu din cap spunând:

- Dar nu are logică.

Detectivul privi în jos și îi răspunde:

- Legistul o să dea verdictul de dublu suicid, Mary. Își strângea lucrurile în timp ce ea suspina, apoi se întoarse către locotenentul lui: „Adu familiile, OK? Soția doctorului, familia internului. Pune-i pe criminaliști să se ocupe, o să fie un caz spinos”.

Notițele lui Link despre sesiunile cu Than erau la fel de derutante. Începeau în mod inocent, cu numele pacientului, data și ora. Urma o schiță, ca cea a unui copil, cu orbita Pământului în jurul Soarelui, apoi câteva observații: „Agitat. Obsesiv. Panicat. Obsesiv. Inutil. «Nu poți face nimic, nici tu, nici eu.» Pesimist și fatalist. «Nu pot face nimic.»” Apoi notițele devin grotești. „Nostradamus. Scrise în piatră. „Inevitabil”... cuvântul „inevitabil” împrăștiindu-se pe pagină asemeni unui cauciuc perforat.

La o săptămână după tragedie, poliția din Chicago a atacat gruparea Yippiies din Grant Park. În atmosfera încărcată, un reporter de la o fițuică hippie locală a venit la Adams ca să întrebe despre Lindsay și Chip. Când a sugerat că doctorul și internul său

ar fi putut fi amanți, Mary își mușcă buzele.

- Nu există nici o dovadă în sensul ăsta, a replicat pe cât de senin a putut. Doctorul Link avea o căsătorie fericită. Chip era logodit, urma să aibă nunta în septembrie chiar, și mai ales... aici e Adams: chiar dacă *erau* homosexuali, de ce să se sinucidă?

Oare ea credea că pacientul ar putea fi responsabil *psihologic*? Asistenta zâmbi și spuse:

- Nu pot vorbi despre pacienții mei. Știți asta.
- Neoficial, atunci.

Asistenta zâmbi din nou. Privi spre portretul fondatorului de pe perete – Francis Adams, cu perciuni mari și stetoscop, după care spuse:

- Știți, timp de un veac pacienții ne-au spus că viața este lipsită de speranță. Nu suntem roboți – pesimismul și fatalismul ne afectează. Poate că nu lăsăm să se vadă asta..., reporterul o prinde de mână. Știți că psihiatrii au cea mai mare rată de suicid din breaslă. Deci, Lindsay și Chip... aceasta oftă și continuă, ei bine, e posibil să...

- Să fi ajuns la capătul puterilor? Mary făcuse un gest afirmativ. Și pacientul?

- Putea să fie vorba de oricine, s-a întâmplat să fie la 403.
- A, deci, e ca picătura care a umplut paharul?
- Da, ceva de genul acesta, răspunde asistenta trăgându-și mâna.

În timp ce reporterul se îndrepta către ușă, asistenta îl strigă întrebând:

- Deci, va apărea ceva în *Mole*? Adică trebuie să-i spun ceva șefului meu?
- Nu cred, răspunde acesta dând din umeri. Nu-i nimic pentru *noi* aici, ca să fiu sincer.

*

Se *putea* vorbi despre homosexualitate în cazul incidentului produs, însă nu în legătură cu victimele. Asemeni lui Johnson, Eric Verr era un intern, deși afiliat spitalului Tufts, în apropiere de Medford. El nu făcuse publică orientarea sa sexuală atunci, dar avea de gând să o facă curând.

Eric era cel care se ocupa de internări. El avea să scrie în jurnalul său că pacientul l-a „înflorat până în adâncul ființei sale”, iar apoi avea să ajungă la concluzia: „În acel moment aveam dificultăți în a-mi defini identitatea – impotență cu femei, mă rog – și cu toate că pacientul nu a știut niciodată asta, m-am întors acasă, convins că nu voi putea avea niciodată o conexiune cu cineva”. Prin urmare, când Lindsay și Chip au cedat, Verr simțea că a înțeles de ce.

De asemenea, Eric învățase lucruri care nu se făceau la spital: în ciuda unor avertismente ferme de la facultate, el a fost atras de telechinezie. Telechinezia poate fi definită ca procesul prin care mintea alterează materia, ceea ce rezultă în schimbări kinetice. Termenul a fost folosit din 1914 de publicistul Henry Holt, a cărui firmă încă activează în New York.

În 1970, abilitățile paranormale ale lui Swami³ Rama au fost studiate la Fundația Menninger. În acel an, în septembrie, mai mulți medici l-au văzut pe acesta rotind un ac de la o distanță de doi metri. Astfel de evenimente au inspirat un decan al Universității din Princeton să înființeze un centru pentru „anomalii”... deși, la închiderea acestuia în 2007, s-a ajuns la concluzia că fenomenele telekinetice sunt rare și minore. Un aspru critic din Maryland, fizicianul RL Park, a denunțat acest centru numindu-l „o rușine pentru Princeton”.

Cu toate acestea, la sfârșitul anilor ‘60, cu Swami în deplinătatea forțelor sale, Verr a considerat telechinezia ca fiind credibilă și ceea ce a simțit intuitiv a fost faptul că vibrațiile lui Than ar

fi putut fi suficient de corozive, nu numai pentru a-și deprima colegii, dar pentru a modifica structura Camerei 3B; însă politica este arta posibilului și, ca intern, pășea cu precauție. Tot ceea ce putea să sugereze era ca, în memoria colegilor săi, camera 3B să nu mai fie folosită. Spre surprinderea lui, sfatul său a fost ascultat și camera a ajuns în scurt timp să găzduiască o expoziție în memoria celor care au ajutat la construirea Spitalului Adams și a renumelui său; astfel, în timp ce 3B nu a fost niciodată studiată, a fost totuși scutită de traficul zilnic și preservată.

În 2023, spitalul și-a schimbat locația, iar clădirile sale au fost vândute. În timpul renovărilor, doi ani mai târziu, muncitorii au sesizat ceva neobișnuit la panourile din camera 3B. Mai demult, în 1968, Verr fusese numit administrator al încăperii și numele său era pe una din plăci. Astfel s-a întâmplat ca, în timp ce era în vacanță în Insula Water, fiind un psihiatru cunoscut în jur de 70 de ani, să primească un telefon de la directorul Newton Construction.

*

Partenerul lui Verr era departe de a fi un chimist, era doar un profesor de liceu în Brookline și, cu toate acestea, Sam avea o diplomă de masterat de la RPI, cel mai vechi centru științific din Statele Unite. Chiar dacă nu era un chimist, știa și câțiva academicieni care, prin conexiunea dintre persoanele de același sex, își puteau întrerupe vacanța dacă li se cerea asta; sau, mai exact, dacă *Eric* cerea asta, pentru că devenise celebru în Boston. Reînvierea subiectului Gestaltismului⁴ a fost abil realizată și i-au adus patronajul vedetelor de cinema, inclusiv al tinerei actrițe Carolyn Damon.

Ar fi însă greșit să spunem că a abandonat telekinezia. Cu siguranță, nu a publicat nimic legat de acest subiect, dar acțiunile sale filantropice au fost generoase, incluzând donații importante

pentru Institutul de Științe Noetice care au fost primite prin notificare scrisă.

La trei zile după ce au fost chemați, Eric și Sam au inspectat un panou pus pe o masă în cantina spitalului Adams. Era o dimineață umedă de vară. Gazda lor era un șef de echipă, bine făcut, într-un tricou cu mâneci scurte și cu o insignă Knights of Columbus⁵.

- Adică... băieți, am mai văzut lucruri arse, pătate sau putrezite, zise dând din cap. Dar nimic ca asta.

- Nu sunt urme de mucegai? întrebă Sam în timp ce se dezbrăca de haină.

Era cu mult mai tânăr decât Eric și puteai spune că era de vârstă mijlocie.

- Uscat ca iasca, domnule Kent, adică la asta ne-am gândit și noi, ceva biologic, nu-i așa? Dar, după cum vedeți, nici urmă de ceva în acest sens.

Sam începu să facă poze; Eric arătă către partea de sus a panoului.

- Apropie pe partea verzuie, Sam. Asta ar putea fi de vină.

Se întoarse către șeful de echipă.

- Uitați... toate astea par să ne depășească.

- Părea să fie ceva important, domnule doctor. Adică... protestă șeful de echipă.

Verr dă din mână.

- Ah, nu, Dumnezeule, noi suntem încântați pentru că ne-ați spus. Nu, aveți dreptate, ar putea fi ceva care să se dovedească a fi important.

- Dar vreți să mai aduceți pe cineva.

- Eddie Scott, strigă Sam în timp ce dădea ture, filmând cu telefonul.

Verr se întoarce către partenerul său.

- De fapt, mă gândeam la Herb Stein, de la Rochelle. Cel specializat în chimia lemnului.

- Dacă-și aduce aminte în ce zi suntem, răspunse Sam. Tipul

Verr se întoarce către șeful de echipă.

- Vom avea nevoie de câteva zile, în regulă? Dacă ați fi amabil, adică... dacă ați putea să-l țineți înfășurat...

- Ca și cum ar fi Mona Lisa, domnule doctor.

După ce și-a condus oaspeții la mașina lor, închiriată, șeful de echipă întâlnește privirea lui Verr.

- Au fost... eu știu, întâmplări neobișnuite în trecutul clinicii?

- Da, posibil, spuse Verr mutându-și privirea. Trebuie să vorbesc cu bătrânii. Știți dumneavoastră, ca să am o privire de ansamblu.

- Am înțeles, răspunde gazda, în timp ce închide ușa mașinii hibrid.

*

O ninsoare ușoară a acoperit Dornoch în timp ce Foster și familia lui celebrău primirea unei burse Collins. Deși detaliile nu fuseseră stabilite, familia urma să petreacă un an în Canberra. Ceea ce îl bucura cel mai mult pe chimist era șansa de a lucra cu Susan Briggs, campioana locuințelor mobile, dar pentru soția sa, June, bucuria era una financiară. Salariile fuseseră micșorate în Owaka, iar bursa avea să fie ceva mai mare decât salariul lui Foster.

„Tati, putem să facem scufundări în Canberra?”, întreabă băiatul său, Tom, în timp ce fratele lui mai mic, Mike, sări de pe scaun strigând „vănăm rechini, vânăm rechini!”.

Mama lui îl duce înapoi la masă, iar puștiul se cumintește. Îi strânge mâna lui Tom spunând:

- Băieți, v-am spus, Canberra nu e pe coastă. Va trebui să mergem cu mașina în Queensland pentru asta.

- Și e foarte frumos să mergem până acolo cu mașina, băieți; spune Foster ridicând un deget, de la masă, în timp ce băiatul

face ochii mari.

- Super! exclamă și mama lui.

Acesta era unul din momentele în care Foster își dădea seama ce mamă abilă era June. Îi direcționa pe băieți asemeni unui căpitan veteran de remorcher, nu-i descuraja niciodată; niciodată nu le limita bucuria, doar îi direcționa către realizări, pentru ei, încă învăluite în mister. Cu toate acestea, viața ei fusese una grea. Abandonată de o mamă care era încă în adolescență, a fost crescută de un negustor de covoare și de către soția lui, care, până în acel moment, nu au avut copii. Povestea devine mai complicată de vreme ce Moshe și Roya erau evrei refugiați din Iran, veniți în anii 1990. Deși nepracticantă, June a rămas loială părinților ei vitregi și, spre deosebire de soțul ei, atrasă de Israel.

Chiar înainte de desert, Stein telefonă din Rochelle și vorbește timp îndelungat cu Castle, dar numai după ce copiii au adormit, a explicat chimistul soției sale de ce va trebui curând să plece.

June protestă, spunând: „Nu înțeleg, Foss. Nimeni de la MIT⁶ nu se poate ocupa de asta? Trebuie să mergi la New York ca să te holbezi la o bucată de lemn?”.

Unii bărbați se tem de vreun conflict cu soțiile lor; lui Foster îi făcea plăcere. Pentru început, June era o persoană echilibrată, „centrată”, așa cum îi spuse o colegă la un moment dat și de multe ori avea dreptate. Însă cititorul nu trebuie să și-o imagineze drept o femeie fermecătoare. Avea fața unghiulară, un aspect „casnic” și nu asta îl atrăsese pe soțul ei. Ceea ce l-a atras a fost langoarea ei, felul cum își mișca trupul în timp ce alerga pe pista de atletism. Aceste lucruri îi spuneau că era o femeie al cărei suflet nu putea fi capturat, iar asta i s-a părut fermecător – a fi partener cu o gazelă.

- Dragă, nimeni nu înțelege. Vorbesc de radiații, raze cosmice, chestii d-astea.

- Radiologia era în clădire?

- Se pare că nu, răspunde Foster punându-și ochelarii jos.

- Atunci cum să fie camera iradiată?